

کاربری ساختاری زمین‌شناسی و ژئومورفولوژی کوآترنر در مسائل اسکان و گسترش‌های شهری و صنعتی ایران

محمد علی جعفریان

دانشیار دانشگاه اصفهان - دانشکده علوم - گروه آموزشی زمین‌شناسی

چکیده

پدیده‌های زمین‌شناسی و زمین‌ساختی دوران چهارم (Quaternary) که بعنوان زمینه‌های اساسی ساختارهای ژئومورفولوژی و جغرافیای طبیعی در فضای زیست محیطی انسان مورد توجه قرار می‌گیرند و در کلیه طرح‌های اقتصادی و گزینش سکونت گاه‌ها، قطب‌های صنعتی، کشاورزی و تأسیسات زیربنائی و سنگین یا تغییرات محوری آنها، گسترش جوامع شهری و یا هر نوع کاربری زمین در مسائل آبی از کلان برنامه‌های آبی گرفته تا مسائل منطقه‌ای از قبیل خیزداری، مطالعات آب‌های سطحی و عمقی، پخش سیلاب و تزریق، تاسین، ذخیره و انتقال، آلودگی و زهکشی آب، باید مورد توجه قرار گیرند.

حفظ و حراست منابع خاک، مکانیک خاک، ژئوتکنیک، تعیین پتانسیل و استعداد‌های طبیعی و ظرفیت اکولوژیکی تماماً بطور مستقیم و غیرمستقیم مربوط به وضعیت جغرافیائی و ستاثر از وضعیت زمین‌شناسی کوآترنر خواهد بود.

بی‌اطلاعی از وضعیت زمین‌شناسی کوآترنر و تأثیرات ساختمانی آنها بر فضای زیستی هر منطقه و یا اقدام بهره‌نوع کاربری بدون شناخت و بررسی دقیق آنها می‌تواند عواقب جبران ناپذیری را به بار آورد.

به منظور روشن ساختن نقش زمین‌شناسی و اهمیت بررسی ویژگی‌های ساختمانی دوران چهارم هر منطقه به‌عنوان فاکتورهای اصلی طرح‌های مطالعاتی کوشش شده تا با استفاده از روش‌های متداول زمین‌شناسی کاربردی در بررسی‌های وضعیت طبیعی و یا تحلیل پاره‌ای از طرح‌های اجرائی سال‌های گذشته و اخیر در زمینه‌های مختلف ژئوتکنیک مدلهائی ارائه شود و در هر مورد مشروحاً به‌علل و چگونگی مسائل ناشی از عدم رعایت ویژه‌گی‌های ساختاری آنها پرداخته و در صورت لزوم و تا حد امکان ارائه طریق شده است.